

RAHVANÄITELAVA

PRAKTILINE VÄIKELAVADE HÄÄLEKANDJA

III aastakäik

Ilmub tarviduse järgi. * Toimetatus ja talitus: Tallinn, Vene 6. * Telefon 445-94

Hind 15 snt.

Voldemar Toffer

Salomon Seligmanni osas — „Kuninga trustis“
Illustratsioon-väljavõtte ilmunud V. Tofferi õpperaamatust „Maskjumesustusõpetus“

Nr. 4 **1933**

Lastepidude mängukava

Laiskade kuningas Kokiido-Moo. E. Hanseni nali 3 vaat. Tegel.: 6 p. 4 m. ja kõrvaltegelasi. Lava: mets, õu.

Hind kr. 1.50. Kompl. (8 eks.) kr. 6.75.

Eidetütar ja taaditütar. J. Heimberg-Körreveski muinasjutt 3 v. Tegelasi: 1 p. 2 tüdr. 4 m. 1 n. Lava: tuba.

Hind kr. 1.25. Kompl. (6 eks.) kr. 4.50.

Tuhkatriinu. E. Lindeni 2 pildis. Tegelasi: 1 p. 4 tüdr. 1 n. Lava: tuba.

Hind kr. —.75. Kompl. (7 eks.) kr. 3.15.

Võta mind ühes! F. Görleri näid. 1 v. Tegelasi: 7 tüdrukut. Lava: metsasõrendik.

Hind kr. —.75. Kompl. (8 eks.) kr. 2.85.

Varakevadel. Onu Aadu n. 1 vaat. Tegelasi: 1 p. 3 t. Lava: metsasõrendik.

Hind kr. —.70. Kompl. (5 eks.) kr. 1.90.

Äpardand karujaht. Onu Aadu noore jahiseltskonna nurjund ettevõtte 2 vaat. Tegelasi: 2 m., 3 n., 6 p., 3 tüdr. Lava: talutuba.

Hind kr. 1.50. Kompl. (8 eks.) kr. 4.65.

Elagem Eestile. B. Kangermani näidend 2 pildis. Tegelasi: 6 p., 2 t. Lava: mets.

Hind kr. 1.20. Kompl. (8 eks.) kr. 3.30.

Tootsi lood. O. Lutsu 5 pilti koolielust. Tegelasi 13 poissi.

Hind kr. 2.—. Kompl. (6 eks.) kr. 9.60.

Aasta ja tema lapsed. Kuusiku ja Põllu näidend 1 vaat. proloogiga. Tegelasi 13 last. Lava: lagendik. Soovitav mängimiseks aasta vahetusel.

Hind kr. 1.—. Kompl. (10 eks.) kr. —.6.

Noorte teater — lastenäidend. nimekiri.
Hind 40 senti.

TAVET MUTSU TEATRIKIRJASTUS

Rakettlennuk

A. Roosilehe lastenäidend 4 pildis

Tegelased

Professor Karlin.

Peep }
Lulli } Karlini lapsed.

Värten — Peebu koolivend.

Kolm ajalehe neegripoissi.

Teenija professori majas.

Kirp.

Sääsk.

Tuul.

Paldur — Marsi tolliametnik.

Esimees.

Neli nõukogu liiget.

Neli Marsi valitsusliiget.

Grupid:

Seitse tähte suurevankri tähekogust.

Viis inglit.

Viis tantsu-etteastet Marsil.

Lava:

töökabinett, lennuki sisemus, Marsi maastik.

Olgu juba alul juure lisatud, et käesoleva lastetüki näiliselt „keerulised lava ehitused“ ei pruugi kedagi ära heidutada ettekandest. Näidendi „Mängujuht“ annab laialdasi juhatusi, kuidas sellest kõigist äärmiselt kerge vaevaga ja vähese rahaga üle saab; toob lavajoonistusi ja skitsi „Marsi“ elanike riietusest jne. Näpunäidete kohaselt valmistatud asjakesed annavad tegijaile huvitavat näputööd ja näidendile suurepärase efektsuse.

Sisuseletus

Dr. Karlin on konstrueerind rakettlennuki, millega kavatseb varahommikul lennata läbi ilmaruumi Marsile. Aga Karlini väike tütar ja poeg ühes oma koolivennaga satuvad mängides lennukisse, kogemata puudutavad nad energiakangi ning — rakettlennuk lendab! Nüüd järgneb rida ülipõnevaid seiklusi õhus ja Marsi pinnal, täis Marsi elanike koomikat ja kaasa sõitnud kirbu ja sääse sangartegusid.

Marsielanikud on ootamata külaliste üle väga kurjad ja mõistavad noored reisi- ja Marsi magneetvöösse, kus neid paratamatu surm ootab. Kuid noored sangarid võidavad ning nende uhke lennuk viib nad tagasi laia ilmaruumi.

See näidend oma moderni sisuga ja julge fantaasiaga on kahtlemata klass kõrgemal meie seniilmund lastenäidendeist.

Väljavõte neljandast pildist

Fantastiline maastikupilt istumisvõimalustega.

K i r p.

On see aga ilmakera, pole tänini mitte ühte omasarnast näind!

S ä ä s k.

Ka mina mitte, mitte üht sääske pole siin ja ometi on ilm siin nii tore, et lust elada.

T u u l.

Arvate, et mina paremas seisukorras olen, lausa käi kikivarbul, et võimalikult vaikne olla. Sellel ilmakeral ei tunta üldse mis on t u u l.

K i r p.

Ja mis on Kirp!

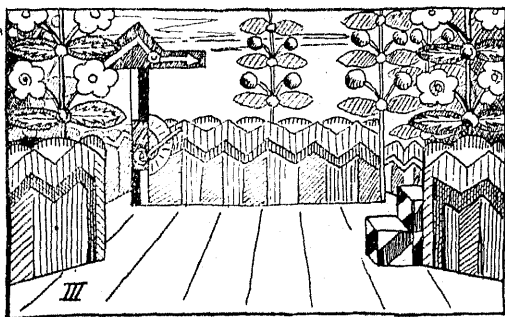
S ä ä s k.

Ja mis on sääsk!

K õ i k

(korraga).

Aga varsti on meid külluses!

Marsi maastik.

K i r p

(poolsalaja).

Leidsin toreda pesa, panin sinna hulga mune oodake veidi, saate nalja näha.

S ä ä s k.

Ka mina leidsin soodsa laigu päikese käes, kuhu pesa asutasin — varsti võite sääskede surumist näha!

T u u l.

Ka mina olen tüdind sellest surma-vaikusest — mõtlen korraldada nii üks 12 palli priske tuul.

Kirp.

Tasa, tasa, keegi norskab, tunnen magaja lõhna.

Sääsk.

Sina kehkenpüks, ära oma haistmisega uhkusta. Polnud sa esimene kes neid nägi, ma panin neid sissetulles tähele ja sellepärast olen mina esimene kõhtu täitmas.

Kirp.

Kae asjameest! Või tema mõtleb oma jõleda londiga neid äratada. Ei, mina tõmban esimesena oma kõhu täis.

Tuul.

Tohoo, näljased harakad, kas te pimead olete: teid on kaks ja magajaid ka kaks — arvan, et kummalegi jätkub?

Kirp ja Sääsk

(naeravad).

Sääsk.

Tõesti, Kirp, tuulel on õigus, säh, siin mu käsi, lepime ja lähme sööma. (Asuvad sööma magajate juure.)

Esimene valvur

(viihaselt üles karates, teisele valvurile).

Sina võllaröög, kuidas julged sa mind torgata?

Sääsk ja kirp

(põgenevad).

Teine valvur.

Mina sind torgand! Ise sa torkasid praegu mind puusa. Mis sa enesest arvad, ise tukud lausa vahipostil ja kui ma igakord sind odatorkega mõtleks äratada — oleksid sa auke täis kui käsnn.

Esimene valvur.

Ah mina olen käsnn?! Ma sulle näitan kus käsnn on. (Kaklevad.)

T u u l.

Viletsa sääse pärast sarnane tüli. (Puhub, valvurid põgenevad kokkunuult).

K i r p ja s ä ä s k

(tagasi).

K i r p.

Said nüüd, kõhutäiest jäime ilma mõlemad.

S ä ä s k

(valu kõhus).

Ai, ai, vennas kirp, mul hakkab halb, süda pööritab koledasti ja keskel keerutab kokku. . . usun, nende elukate veri ei kõlba peenele sääsele üldse süüa.

K i r p.

Ei usu, ma ei tunne midagi. Sinu kõhuvalu tuleb sellest, et liig ahnelt imema asusid, tühja kõhuga ahnitsemine on alati kahjulik.

S ä ä s k

(köveras, hoigab).

K i r p.

Tasa, säält tuleb jälle üks unine nägu, ehk läheb seekord õnneks.

V a l v u r.

Mulle tehti ülesandeks siin valvata, aga mis sa välvad, kui kolm ööd pole magada saand. Silmad vajuvad vägisi kinni. Võtaks tont neid maamuna elukaid! Neid kinni pütüda osutub võimatuks, pooled me elanikest on juba kurdid tollest hirmsast surmamasina raginast. (Istub ja tukub.)

K i r p ja s ä ä s k

(asuvad valvuri kallale, valvur hoigab.)

P e e p, V ä r t e n ja L u l l i

(sisestuvad).

V ä r t e n.

Härra kapten, kas pole tore sarnane riistapuu, võib imet teha — mis?

Peep.

Seda küll, aga kui kaua, kui me varsti teed endi lennuki juure ei leia saadakse meid ikkagi kätte.

Värten.

Härra kapten, keegi hoigab? Vaata, (naerab) kirp ja sääsk einetavad!

Peep.

Noh on neil aga süda jannata sarnase elukaga.

Lulli.

Peep, aja nad ära, ma ei kannata, et onule haiget tehakse. Ruttu, Peep!

Peep.

Ilus onu! Aga olgu, teen su tahtmist. (Läheb ja peletab kirbu ja sääse minema.)

Kirp ja sääsk
(ära).

Valvur
(vahib lapsi hirmul).

Lulli.

(silub sääse ja kirbu puret kohti).

Varesele valu, harakale haigus, küll läheb mööda. (Puhub pääle.)

Valvur.

Kui kena sa väike oled!* Päriskahju teist kõigist. Mulle tehti ülesandeks siin valvata ja teie ilmunisest kohe teatada. Te pole sugugi halvad, päästsite mu nende hirmsate putukate käest. . . (Kuulab.) Kuulen, tagaajajad on lähedal, põgenege ruttu! (Näitab suuna.)

Peep.

Võid ehk juhatada meile teed lennuki poole?

Valvur.

Sellest pole mul aimu, aga minge ruttu!
(Lapsed ära. Värten unustab maha kärnistise.)

Hää tunnistus

Lastenäidend 1 vaatuses

Tegelased

E m a.

M i m m i, tema tütar, 13 a.

M a u n u, tema poeg, 11 a.

E e d i, Maunu koolivend, 11 a.

E e d i i s a.

P a k i k a n d j a.

Tegevuskoht: harilik elutuba.

S a a t e k s

Iga mudilane teab, kui suure tähtsuse omab koolitunnistus. Teab ka seda, et nooruse ülekeevad vallatused tihti ka laiskus hääle tunnistusele kipuvad liiga tegema.

Väikeste mudilaste elurõõmsaid vallatusi, pisukesi sissekukkumisi käsitab ka käesolev näidend.

Kujutlege ise: mudilane kes saand halva tunnistuse ootab siiski pikisilmil häd kingitust.

Mida ta aga saab?! — See on üllatus seks kõigile.

See näidend on kaanest kaaneni tulvil nooruse riukaid ja sädelevaid vallatusi.

Väljavõte näidendi algusest

L i h t n e t u b a.

E m a

(tuleb sisse, hõõrub lusikaga midagi kausi põhjas).

Mis lugu see on, et lapsed ei tule koju? (Istub.) Täna koolis kõigest kaks tundi, — oleksid pidand ammu jõudma. . . Viimati mõni õnnetus. (Hõõrub.)

M i m m i

(ilmub kooliriides, raamatutega).

Mis sa teed, ema? Kas söök valmis?

E m a

(jätab hõõrumise).

Soo! Või söök olgu kohe valmis! Mis sa söögi eest hääd oled teind?

M i m m i.

Noh, eks ikka ka.

E m a.

Kus sa olid nii kaua? Ise lubasid aidata mulle kartuleid koorida ja põrandat pesta; nüüd pole näha kedagi.

M i m m i.

Ma pärast aitan. (Kohendab raamatuid.)

E m a.

Aga kus sa olid nii kaua?

M i m m i.

Koolis.

E m a.

Mis sa säääl tegid? Täna oli ju kõigest kaks tundi. (Hõõrub.)

M i m m i.

Ei olnud ühtki tundi. Anti tunnistused kätte, peeti palve — ja see oli kõik.

E m a.

Aga miks sa siis kohe ei tulnud koju?

M i m m i.

Ma ootasin Maunut.

E m a.

Mis säääl veel oli oodata?

M i m m i.

Ta jäi kooli veel.

E m a.

Soo! Kas tema siis sinuga ühes ei tulnudki? Ma arvasin, et juba kõõgis koogitaldreku kallal.

M i m m i.

Ei, tema jäi kooli. . . Tal. . . halb tunnistus. . . Maateadus nõrk. . .

E m a.

Mis? (Lakkab hõõrumast.) Või maateadus nõrk! (Paneb vaagna lauale.) Taga targemaks! Või maateadus! . . . Oleks veel mõni muu raskem aine. Aga maateadus! . . .

Rudolf Klein

Nimiosas — „Prints Hagenis“

M i m m i

(aralt).

Ta ütles, et ei tulegi koju — julgetulla. . .

E m a.

Soo! Noh, kuhu ta siis läheb, kui enesel maateadus nõrk. Ei niisugune mõis-

tagi minna mujale kui koju. Küll ta tuleb, kui kõht tühjaks läheb.

M i m m i.

Ta kardab, et sa peksad.

E m a.

Rumal! Ei peks tagant järele kedagi targaks tee. Kahju küll! . . . Kas ma vähe ei sundind — et õpi ja õpi! Oma kasuks tuleb. . . Sääl ta nüüd on. (Ähvardavalt.) Aga see poiss tahaks küll saada, nii et ta ei tea kui vana ta on! (Tõuseb.) Aga kuidas on sinu tunnistus? Kas sääl ka mõni „nõrk“?

M i m m i.

Ei ole. (Otsib tunnistuse raamatu vahelt.)

E m a.

Näita siia! Oma silm on kuningas. (Loeb.) Eestikeel — hää; laulmine — hää; maateadus — hää. . . Noh, sa oled ju päris kuku laps! Ega laita või! (Loeb.) Ilukiri — rahuldav. . . Oi, oi! Sa võiksid küll paremini kirjutada. Kas ma sulle mitu korda pole ütelnud. Ja tinti ajad pääle. Tütarlaps peab olema puhas.

M i m m i.

Ma püüan küll; aga tinti tuleb alati liiga palju. Käsi väriseb — ja sulg kisub viltu. . .

E m a.

Mis jutt see on! . . . Sulg kisub viltu! Sulg läheb sinna, kuhu sõrmed lükkavad. . . Suur tüdruk ja väike sulg. . . Aga kuidas matemaatika?

M i m m i.

Rahuldav.

E m a

(vaatab tunnistust, loeb).

Ajalugu — hää; matemaatika — rahuldav. . . Nojaa! Matemaatika on niisugune asi, mis matab hinge kinni. Mina omal ajal ka ei saand aru temast.

Mida lavastada

Tuletõrjepäämees Kuslap

Tuletõrje näidend 3 vaatuses.

Aineil B. Kangerman.

Tegelasi: 8 m. 5 n.

Lava: tuba, lihtne tuba, aid.

Koht: väikene alevik kodumaal.

Aeg: olevik.

Kui sa kedagi põlgad, siis tee midagi tema hääks ja sa õpid teda armastama.

Kuslapi ja Suurkase vaheline perekonna vaen, milline alguse sai juba mitu sugupõlve tagasi, kestub olevikupäivilgi endiselt edasi, ähvardades tuua murrangut isegi kogu aleviku seltskondlisse ellu. Kuid nagu elus tihti, nii juhtub ka siin, et kohustus ühe vihavaenlase teisele elupäästjaks teeb, ning sellest kasvab lõpuks välja siiski tõeline sõprus ja armastus, kus pole paika enam endisel vihavaenul ega tüllil.

See on haarav ja sügavmõtteline näidend meie aleviseltskonna, eriti tuletõrje elust, kus ei puudu tõeliku traagika kõrval ka ohtralt nalja ja huumorit.

Tammiste tütar

Näidend 4 vaatuses.

Eesti oludesse F. Arras.

Tegelasi: 4 m. 8 n.

Lava: taluõu, võõrastetuba, tuba.

Vaese õmblejanna tütar, Maret, kes armastab taluperemehe poega, ei suuda vastu võtta selle abielu ettepanekut põhjusel, et ta sohilaps on. Kuid ta ei loobu kavatsusest ja oma armastusest: noor ja energiline, nagu ta on, juhib ta kindlal käel oma ema juure oma isa, rikka taluperemehe Tammiste, kes 20. a. tagasi maha jättis oma noorepõlve armastatu väeti lapsega.

Selle näidendi intriig ja tegevuse põime on haaravalt lõbus ja huvitav, tegelased tõetruud ja otse ellu kuuluvad, keel sädelev ja ladus. Optimistliku põhitooni, ülekeeva ülimeelikuse ja haarava elurõõmuga jätab näidend helge, elujaatava mulje keset meieaegset masendavat süngust. Sobib ettekandmiseks kõikjal, oma kangelasliku naistüübi poolest aga eriti soovitav naisseltsidele.

Miff Riwi

J. Mändmetsa näidend 4 järgus.

Tegelasi: 13 m., 5 n. ja vähemaid tegelasi.

Lava: talutuba, mõisa köögitrepi esine, mõisa talli esine.

Reg: Väinud sajandi ketspaif.

Näidend annab Eesti talurahva elust ja käärimisjst selge ja usutava pildi. See on näidend niihästi tõsi-
isamaalasele kui ka tema vastandile, tulisele ja leigele, tõsi-
sele ja kergele. Realistlikus „Miff Riwis“ on an-
tud tujud, kelle kaudu võib mõista, kuidas Eesti rah-
was võis ja pidi wabaks saama — omal jõul.

Musu ei ole patt

H. Stromi külakomöödia 3 vaatuses.

Tõlkind B. Kangerman.

Tegelasi: 4 m. 4 n.

Lava: taluõu.

Tegevustik areneb olevikupäivil mahajäetud külasopis, kus veel leidub ebausku.

Noor taluperenaine Liisa on oma vanaemalt pärandand imepeegli, millega ta saab olla teadlik oma mehe truuduses. Nimelt arvab ta, et peegel truuduse murdmisel plekid omab, millise usu ta pärandand ühes peegluga samuti vanaemalt. Samasugust asja usub ka noorperemees Pärt. Kuid nüüd tuleb suur katseaeg. Tallu tuleb noor ja meeldiv linnaneiu, kes oma võlu ja olekuga Pärdi mõtted päris segi ajab. Pärt tunneb ahvatlusi, kuid ei julge — peegel! Ja nüüd huvitab teda vaid üks asi — missugune samm võõra tüdruku vastu on juba patt, mille pärast peegel plekiliseks läheks? Kas musu on patt? Kas läheb peegel musu pärast plekiliseks? Pärt kiheleb kahevahel — kuid suudleb siiski; aga nüüd — peegel!...

See on komöödia täis ülivõrratut külakoomikat, mis oma lihtsate kujude ja huvitavate dialoogidega mõjub lausa kütkestavalt ja suurepäraselt.

Haljal oksal

Mait Metsanurga näidend 4 vaatuses.

Autor on selles näidendis kujutlend haljalt oksalt langemist ja langenu elamusi pärast seda põrutavat sündmust. Teravmeelset huumorit ja koomikat on näidendis rohkesti.

Nooruse patud

Heino Anto draama 1 vaatuses.

Tegelasi: 4 m. 2 n.

Lava: tuba.

Aeg: olevik.

Möödunud nooruse patud on elus tihti need, mis ähvardavad purustada oleviku õnne. Selle traagilise episoodi elust on autor kasutanud ära ka käesolevas draamas. Noor kooliõpetaja naine Anna on oma nooruspäivil kevade- ja armastushoogude õhinas mõtlematult patustanud noore korporandiga, kes olevikupäivil, olles kõigiti rüünerund, jälle ilmub Anna juure, nõudes suurema summa raha, vastasel korral lubades Anna mehele avastada ta naise nooruspatte. Kuid Anna mees, kes aimas, et ta naise hinges midagi peitub, tuleb just sel hetkel koju, ning austades ja armastades oma naist kõigele vaatamata, teatab ta korporandist politseile kui väljapressijast. Anna palvel avab ta noormehele põgenemiseks lõpuks ometi ukse, kuid — hilja... ukse taga seisavad kordnikud. Oma nooruse patte lunastades hüppab korporant neljandalt korralt alla tänavale...

See on ülipõnev ja hingeliselt väga haarav draama, mis üllatavalt mõjub oma sügavuse ja situatsioonide vaheldusega.

Meie küla poisid

H. Visnapuu rahvamäng 3 vaat. pro- ja epiloogiga.

Huvitav pilt endisest külaromantikast kuhu murrab sisse kultuur ja rahvuslikud ideed.